

OEFEN UW INVLOED UIT OP DE RISICO-INVENTARISATIE EN -EVALUATIE

Zet met de RI&E in op preventie

De Arbowet verplicht uw bestuurder om een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) met bijbehorend plan van aanpak op te stellen. Vanuit zowel de Wet op de ondernemingsraden (WOR) als de Arbowet heeft uw OR een belangrijke rol bij arbeidsomstandigheden. Hoe werkt u met de arboprofessionals in uw organisatie effectief samen aan een preventief arbobeleid en zet u uw bevoegdheden optimaal in?

De RI&E uitstellen is mogelijk aantrekkelijk voor uw bestuurder, want arbeidsrisico's vaststellen en oplossen kost tijd en geld. Hij moet arbodeskundigen raadplegen, uw OR betrekken en de RI&E laten toetsen. Er zijn ook voordelen: een gezonde en veilige werkomgeving, minder verzuim, tevreden werknemers en een kleinere kans op een boete of schadeclaim.

Ideeën

Uw OR heeft op basis van artikel 27, lid 1 d WOR instemmingsrecht op alle

regelingen op het gebied van arbeidsomstandigheden. Hieronder vallen ook de RI&E en het bijbehorende plan van aanpak. Uw OR heeft instemmingsrecht op de gekozen methode om de RI&E vast te stellen en de wijze van uitvoering. Hij doet er daarom goed aan om uw raad zo vroeg mogelijk te betrekken in het proces. Dat vergroot de kans dat uw OR zich kan vinden in het voorgenomen besluit. Bovendien staat u in nauw contact met de achterban. Signalen die u opvangt over risico's op de werkvloer, kunnen bijdragen aan een goede RI&E. Bovendien heb-

ben werknemers waarschijnlijk genoeg ideeën om deze risico's weg te nemen.

Tijdgebrek

Hoe een goede RI&E eruitziet, hangt af van de risico's en het soort werkzaamheden in uw organisatie. De arbeidsrisico's zijn anders voor een kantoormedewerker dan voor een werknemer die met gevaarlijke stoffen werkt. Als er voor uw organisatie een branche-RI&E-instrument is, kunt u die gebruiken. Deze vindt u op rie.nl. De preventiemedewerker of een externe arbodeskundige kan de RI&E opstellen. Hij kan ook de hulp van werknemers inroepen door vragenlijsten rond te sturen. Uw OR kan hierbij helpen en de achterban hierover benaderen. Er zijn ook organisaties die een dynamische RI&E opstellen. Werknemers stellen deze zelf op en vullen gedurende het hele jaar aan, als een continu verbeterproces. Dit is een prima methode als aan een aantal voorwaarden is voldaan. Vraag goed bij uw bestuurder uit wie dit proces begeleidt en wat er gebeurt als werknemers bijvoorbeeld vanwege tijdgebrek niet mee kunnen werken aan de RI&E.

Oplossingen

Voor veel sectoren is een arbocatalogus beschikbaar. Daarin staan oplossingen voor zowel fysieke risico's als voor psychosociale arbeidsbelasting (PSA). Als Inspectie SZW de arbocatalogus uit uw sector heeft goedgekeurd, moet uw bestuurder de oplossingen uit deze catalogus gebruiken, tenzij hij kan aan-

Risico's aanpakken volgens arbeidshygiënische strategie

Hoe de risico's uit de RI&E worden weggenomen of beperkt, moet in het plan van aanpak staan. Daarbij moet altijd de arbeidshygiënische strategie worden toegepast. De juiste volgorde is:

- 1 aanpak aan de bron;
- 2 collectieve maatregelen;
- 3 individuele maatregelen;
- 4 persoonlijke beschermingsmiddelen.

De werkgever mag alleen een lager beschermingsniveau kiezen als het hogere technisch, uitvoerend of economisch niet haalbaar is. Dit is het redelijkerwijsprincipe. Bij risico's van kankerverwekkende stoffen, biologische agentia en mutagene en reprotoxische stoffen (stoffen die het DNA veranderen) mag dit alleen als het technisch niet uitvoerbaar is.

tonen dat zijn oplossing gelijkwaardig of zelfs beter is. Inspectie SZW gebruikt de arbocatalogus bij de handhaving, dus hij moet er wel zeker van zijn dat hij dit kan aantonen. Het opstellen van de RI&E en het maken van het plan van aanpak is op zich niet lastig. Wel zijn er een aantal zaken om aan te denken:

- Is helder wie de regie heeft bij het uitvoeren van de RI&E?
- Zijn er arbeidsrisico's (groepen werknemers) die extra aandacht nodig hebben?
- Zijn alle gebouwen, vestigingen en andere werkplekken (thuis, gedetacheerden) meegenomen?
- Is de RI&E logisch opgebouwd, leesbaar en toegankelijk voor werknemers?
- Krijgen 'ter beschikking gestelde werknemers' (bijvoorbeeld uitzendkrachten) voor aanvang van het werk hun 'deel' van de RI&E uitgereikt?
- Worden de preventiemedewerker en uw OR betrokken bij het opstellen van de RI&E en plan van aanpak?
- Is op basis van de RI&E vervolgonderzoek nodig (denk aan werkdrukonderzoek of klimaatmetingen)?
- Zijn de maatregelen in het plan van aanpak concreet, voorzien van een deadline en uitvoerbaar en toetsbaar?
- Is er om de continuïteit te borgen een arbomanagement- en kwaliteitssysteem ingevoerd?

Overleg

De Arbowet verplicht overleg tussen de bedrijfsarts, arbodeskundigen, preventiemedewerker en uw OR. De uitkomsten kunt u mee laten nemen bij het opstellen

Arbidsomstandigheden opnemen in de adviesaanvraag

Uw OR heeft volgens artikel 25 WOR adviesrecht over arbogerelateerde onderwerpen, zoals milieumaatregelen of nieuwe technologische voorzieningen. Daarnaast heeft uw OR adviesrecht op de wijziging van de werkzaamheden of bevoegdheden in de organisatie. Vaak heeft

dit invloed op psychologische risico's, zoals werkdruk. Een apart kopje 'arbeidsomstandigheden' in de adviesaanvraag bij de gevolgen en maatregelen is zinvol. Hierdoor kan uw OR snel toetsen of het voorgenomen besluit van uw bestuurder weloverwogen is.

van de RI&E. Mogelijke onderwerpen voor het overleg zijn achtergronden voor ziekteverzuim, beroepsziekten, de voortgang van het plan van aanpak, signalen vanuit de achterban over 'nieuwe' risico's en de werkbaarheid van oplossingen. De RI&E is het hart van het arbobeleid en de basis voor het bhv-plan, de verplichte persoonlijke beschermingsmiddelen, periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek, voorlichting en onderricht. Ook moet er aandacht zijn voor de toegang tot de arbodienst of bedrijfsarts en de organisatie van deskundige ondersteuning. Vraag ook om een arbobeleidsplan waarin de te stellen doelen, betrokken werknemers en hun taakomschrijving zijn vastgelegd. Stem pas in met de RI&E als het deze informatie bevat en de input van uw achterban is verwerkt.

Toets

De bestuurder moet de RI&E en het bijbehorende plan van aanpak laten toetsen door een gecertificeerde kerndeskundige. De vier kerndeskundigen zijn de bedrijfsarts, de arbeids- en organisatiekundige, de veiligheidsdeskundige en de

arbeidshygiënist. Een kerndeskundige moet toetsen of de RI&E volledig en betrouwbaar is en de laatste inzichten op het terrein van arbeidsomstandigheden zijn verwerkt. Verder wordt er beoordeeld of de voorgestelde oplossingen en de prioriteiten logisch en goed zijn onderbouwd. Uw OR ontvangt een afschrift van de bevindingen. Toetsing is niet nodig als een organisatie maximaal 25 werknemers telt en als er een erkend branche-RI&E-instrument is gebruikt.

Arbozorg

Evalueer periodiek of de arbozorg nog past bij de inhoud van de RI&E. Hebben de preventiemedewerkers voldoende tijd, middelen en kennis? Voldoet het contract voor de arbodienstverlening nog? Raadpleeg uw achterban op gezette tijden en vraag na hoe de dienstverlening van de arbodienst of bedrijfsarts wordt ervaren. Worden risico's in het werk voortvarend en werkbaar opgelost? Evalueer dit met de arbodeskundigen in uw organisatie en zet het punt zo nodig weer op de agenda. Onderschat de invloed die uw OR via het instemmingsrecht heeft niet! Bijvoorbeeld op de gebruikte methode en wijze van vaststellen van de RI&E, de organisatie en inrichting van de bedrijfshulpverlening en de periodiciteit van het PAGO. Hetzelfde geldt voor de keuze van de arbodienst en de inhoud van het contract en met de taak, persoon en plaats in de organisatie van de preventiemedewerker.

Simon Troost, eigenaar van en trainer bij AdviceSelect, trainings- en adviesbureau, tel: 06 53 67 21 48, e-mail: info@adviceselect.nl, adviceselect.nl

De arboregelgeving bestaat uit meer dan alleen de Arbowet

Als uw bestuurder zich alleen richt op de regels uit de Arbowet, is dat onvoldoende. In het Arbobesluit zijn namelijk veel regels uit de Arbowet uitgewerkt. Zo moet uw bestuurder in de RI&E aandacht besteden aan bijzondere groepen werknemers (denk aan jongeren onder de achttien en zwangeren). Uw werkge-

ver moet alle werknemers een periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAGO) aanbieden. Als een werknemer bij het werk te maken heeft met gevaarlijke of kankerverwekkende stoffen, moet hij voor aanvang van het werk een PAGO aangeboden krijgen. De bedrijfsarts voert dit onderzoek uit.

OR Rendement

Dit artikel wordt u aangeboden door OR Rendement

OR Rendement is hét nieuws- en adviesmagazine over medezeggenschap voor leden van de ondernemingsraad, overkoepelende zeggenschapsorganen (COR, GOR, EOR) en de personeelsvertegenwoordiging (PVT), ambtelijk secretarissen, vakbondsbestuurders en externe adviseurs.

OR Rendement behandelt elke maand relevante wijzigingen in wet- en regelgeving en werkt thema's op beleidsmatig en strategisch niveau laagdrempelig uit. Ook geeft OR Rendement praktische informatie over vaardigheden, bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden op het gebied van medezeggenschap. Denk aan onderwerpen als achterbancommunicatie, arbeidsomstandigheden, gespreksvoering met de bestuurder, uitleg van de Wet op de ondernemingsraden (WOR), advies- en instemmingsrecht en noem maar op.

OR Rendement biedt u:

- een overzicht van actueel en relevant vaknieuws;
- praktische artikelen met tips die de lezer direct in de praktijk kan toepassen;
- rubrieken als Vraag 'n Antwoord en Rechtspraak die helpen om de WOR te vertalen naar uw eigen praktijk;
- wekelijkse e-mailservice met het allerlaatste nieuws op OR-gebied;
- een aanvulling op de inhoud van elke uitgave met praktische, online tools.

Kijk voor meer informatie of een proefabonnement op www.rendement.nl/orblad